

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnost. G. Vladimir Maček, sin g. Janeza Mačeka, kr. vladnega inženirja v Zagrebu, rojenega štajarskega Slovenca, je bil dne 10. jan. t. l. na vseučilišču v Zagrebu promoviran doktorjem prava.

Poroke. V Ljutomeru se je poročil g. učitelj Fran Čeh, z gospico Angelo Vršičevo. — V Ljubljani se je poročil g. Fr. Dolenc, prej trgovec v Mariboru, z gđ. Marijo Hofbauer. Bilo srečno!

Iz pošte. Poštarica v Pristovi, Ana Teršek je prestavljena v Radegund. — Kot poštni oficial v Maribor pride g. Oskar Uršitz iz Černovic.

Mariborske novice. V nedeljo, dne 25. t. m. bo uprizorila »Čitalnica« narodni igrokaz s petjem »Divji lovec«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Goliatovo moč ima ključavničarski pomagač Jožef Cvetko. Cvetko se je pretekle dni enkrat pošteno napil in začel delati nemir, policaji pa so ga vtaknili v luknjo. To mu ni ugajalo in Cvetko se je upiral. V kajhi so mu dali trdno okovje na roke in centimeter debelo verigo na noge in roke. A komaj so se krotileci odstranili, naredil je Cvetko — ruk, in verige ter okovje je ležalo na tleh. Ko so ga vnovič uklenili, Cvetko ni več poskušal svojih moči. — V Mariboru je danes velikanska zima. Človek si kar ne upa na ulico. Toplomer kaže 15°R pod ničlo. — V nedeljo so mil. g. knez in škof dr. Mihael Napotnik blagoslovili kapelico v novem okrožnem sodišču. Po blagoslovu so imeli slovenski in nemški nagovor, potem pa služili tiho sv. mašo. — V torek, dne 20. t. m. zvečer so se užgale saje v dimniku Ogrižekovem v graškem predmestju. Prišla je požarna bramba, a ognja v dimniku ni bilo več videti.

Notar dr. Radey. Višje sodišče za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu in notarska zbornica v Celju, sta izrekla, da je bivši notar dr. Franc Radey v Mariboru slaboumen in mora biti pod kuratelom. Proti temu sklepu je dovoljen še priziv.

Za gozdarja pri grofu Attems v Slov. Bistrici je imenovan gozdni geometer g. Emil Weingrl.

Omikan nemški uradnik. Politični komisar pri okrajnem glavarstvu v Ljutomeru Zoffal je zmerjal slovenskega mladeniča s »svinjo«. Mladenič ga je hotel tožiti, a tedaj je spoznal uradnik svoj prestop in prosil slovenskega mladeniča odpuščanja.

Roki za plačevanje davkov. Za prvo četrtletje se morajo odrajtati: 1. zemljiški, hišnorazredni, hišnoobrestni davek in petodstotni davek za nove hiše kot prvi mesečni obrok do 31. jan., kot drugi do 28. febr., kot tretji do 31. marca. 2. Splošni prihodninski davek podjetij, ki morajo polagati račun do 1. jan. Ako se davek vsaj najmanj 14 dni po nastavljenem roku ne odrajta, nastopijo navadne kazni.

Zveza slovenskih štajarskih učiteljev in učiteljic se je ustanovila dne 6. t. m. v Celju. Predsednikom »Zveze« je bil izbran nadučitelj Armin Gradišnik.

V Rogatcu razsaja med otroki nalezljiva bolezen škrlatica in je vsled tega šola za devet dni zaprta.

Iz Ribnice na Pohorju. Tukaj v vasi je bil v kratkem času trikrat ogenj v dimniku, pri Janezu Zapečniku, pri Tandlerju in pri gornji Fukshoferjevi krčmi. Le ta zadnji bi bil lahko v veliko nesrečo, ker je hiša tik cerkve in se je ogenj prikazal med opravilom ob 10. uri. Ljudje so se začeli gibati v cerkvi, vendar so se še o pravem času pomirili, da ni bilo nobene nesreče. Ne vemo, kdo je temu kriv. Treba bode bolj paziti, da se ne vname katera škodljasta streha, ker bi bila potem lahko velika nesreča. — Orožniki imajo veliko skrb, da bi dobili okoli 20 let starega nevarnega Pavliča, ki je iz maren-

berške »kajhe« vsel, ter zdaj tukaj posebno po Arlici ljudi nadleguje in krade. Skrbnim orožnikom se še ni posrečilo tička vjeti, pa dolgo ne bo mogel po zimi okoli letati, se bode že vjel v zanjke.

Zahvalo in priznanje je dobil vpokojeni gosp. Simon Strenkl, učitelj v Središču od tamošnjega krajnega šolskega sveta, kakor tudi od ormoškega okrajnega šolskega sveta za njegovo dolgoletno neumorno delovanje v javni šolski službi.

Častno darilo. G. Janez Rotner p. d. Bočar, vrl kmet v Laznici pri Mariboru, je dobil od ministerstva za poljedelstvo častno nagrado 70 K, ker je prvi med tukajšnjimi vinogradniki začel svoj vinograd zasajati z ameriškimi trtami. Kmetje, storite tudi vi tako, kajti trud in denar se vam stoterno povrne, kakor povsod vspehi pri na novo zasajenih vinogradih kažejo.

Slovenji Gradec. S 29. prosincem t. l. se je pri poštne in telegrafskem uradu Slovenjgradec nastavl pismonoša za kraje Gornje in Spodnje Podgorje, Sv. Nikolaj, Dobrova, Staritr, Raduše, Remšnik, Repnik, Sv. Martin, Golavabuka, Turška vas, grad Gallenhofen, Lehen, grad Lehen in Gradiška. Poštni nabiralnik se postavi v Starem trgu, Spodnjih Podgorjah, pri Sv. Nikolaju, v gradu Gallenhofen in Gradiški.

Uzmovič v cerkvi. Minoli petek vložil je v kapelski cerkvi nek uzmovič v nabiralnik za uboge. Uzaljen nad ponesrečenim božjim ropom, vzel je z obhajilne mize prt — menda za brisanje solz kesanja, ka-li?

Ptujske novice. V Ptuj primanjkuje stanovanj za družine. Kdor ima denar lahko, gre z njim v Ptuj zidat. — Dne 13. t. mes. je umrla v Mariboru mati ptujskega župana, gospa Marija Ornik. — Dne 13. t. mes. je prišla Marija Lovrenčič iz Vurberka k Malekovim v Kaniži pri Ptuj ter ostala tam do 15. t. mes. Ta dan je šla Malek iz hiše po opravkih, a ko pride nazaj, našla je Lorenčičko mrtvo.

Celjsko sodišče je izdalo teralico za Marijo pl. Terczy, ker je obdolžena, da je v Laškem trgu ogoljufala gospo Fiala. Terczy je nemara sedaj že v Argentini.

Okrajni zastop celjski bo pobiral za l. 1903 po 26% okrajnih doklad.

Celjski porotniki. Za prihodnje porotniško zasedanje so izžrebani kot porotniki: Altziebler Mihael, pl. Bacho Franc, Benčan Matija, Birkmaier Anton, Ehiba Ant. Eichberger Anton, Filipič Dr. Ludvig, Gollitsch Dr. Eduard, Hasbaum Franc, Hočevar Josef, Hercmann Josef, Hrepeunik Mathias, Janič Vincenc, Jesenko Dr. Gregor, Jošt Franc, Kapla Anton, Kolenc Anton, Korošec Franc, Kovačič Andreas, Kos Anton, Lachnit Gustav, Lichtenegger Viktor, Ludvig Jakob, Mahr Franc, Makesch Josef, Mörtl Karl, Medved Avgust, Pacchiaio Franc, Putan Lukas, Rebussek Josef, Sabukošek Josef, Schwab Dr. Anton, Scheuermann Heinrich, Senica Maks, Skoberne Georg, Soter Karl, Simec Josef, Tabor Rudolf, Treo Kaspar, Tschantsch Anton, Urško Martin, Vavken Janko, Valenčak Josef, Waland Alojs, Zangger Robert, Cunder Feliks. Nadomestni porotniki: Artl Josef, Baš Lorenc, Costa-Kuhn Adolf, Derganc Peter, Ferjen Karl, Gaischek Anton, Gregl Anton, Hofman Janez, Hrašovec Dr. Jurij, Hočevar Milan, Jabornegg pl. Arnfels Dr. Heinrich, Jarmer Josef, Jossek Janez, Kager Konrad, Klarrer Adolf, König Josef, Korošec Janez, Krell Josef, Kuster Otto, Lang Rudolf, Lončar Franc, Leskošek Jakob, Makeš Karl, Maloprou Anton, Matič Josef, Mossmann Franc, Negri Dr. Eugen, Patz Anton, Premšak Dr. Franc, Ravnika Janez, Sabukoschegg Karl, Schriber Franc, Schwab Vikt., Schurbi Dr. August, Sernec Dr. Josef, Smekal Josef, Šuklje Dr. Heinrich, Strauss Georg, Tabor Josef, Terschek Jan-z, Tratnik Markus, Vanič Karl, Vollgruber Franc, Vrečko Dr. Josef, Wrenschagg Jos., Collner Egidi, Cvetko Josef.

Celjske novice. Za zasebno deklisko meščansko šolo v Celju je dovolil okrajni zastop celjski znesek 500 K iz okrajne blagajne. — Dne 17. t. m. je priredila slovita češka umetnica na gosli, Mařenka Herites, koncert v Narodnem domu. Koncert je bil dobro obiskan, in občinstvo je bilo očarano po njeni umetnosti. Umetnica je stara še le 18 let, a njeno ime je že svetovno znano. Pri koncertu je sodelovala s samospeli tudi gospica Minka Moosova, ki je dobro izsolana pevka. Na glasovirju je spremljal g. Lajovic. — Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj si je zopet izvolilo svojim predsednikom gosp. Armina Gradišnika.

V Vojniku nameravajo ustanoviti nemški otroški vrtec — seveda za slovenske otroke. Od vseh strani nas hočejo ponemčiti.

Iz sodne dvorane. Sodnijski sluga pri okrožnem sodišču v Mariboru, Ivan Jug, je moral rubiti pri posestniku Jos. Beraniču na Tezni. Beranič pa si tega ni dal dopasti in je siloma branil Jugu, da izvršuje svojo nalogo. Tudi žena Beraničeva je vskipela ter začela Jugu tepsti in dolžiti, da je 2 kroni ukradel. Za to bosta Jožef Beranič šest mesecev, njegova žena pa tri mesece kašo pihala. — Neki Anton Schmidt v Celju je o zadnjih deželnozborskih volitvah dvakrat oddal svoj glas za nemškutarskega kandidata Stallnerja. G. Schmidt pa morda ni vedel, da ne sme na tak način dvakrat kazati svojega nemškutarskega mišljenja, kajti se bahal se je po mestu, da on — Schmidt — je največji Celjan, ker je dvakrat volil Stallnerja. Ali prišel mu je za pete paragraf. In sodišče je po zahtevi tega paragrafa spoznalo, da je g. Schmidt zakrivil volilno sleparijo ter mu prisodilo celih — 24 ur strogega zapor.

Pri ponočevanju je bil ubit kmetski fant Franc Rus. Franc Golob iz Budine je prišel v Zabovce vasovat ter se tamkaj sešel z Rusom in Jožefom Koscem. Skraja so bili dobri, potem so se svadili in Golob je Rusa trikrat dregnil z nožem v goltavec. Rus je hitel k bližnji hiši, da bi mu zvezali rane, pred pragom pa se je zgrudil in kmalu na to izdihnil.

V šentlenartskem sodnem okraju v Slov. goricah se je slovensko uradovanje precej na slabem. Sodnija, odvetnik in notar še mnogo preveč nemškutarijo in s tem ljudem nadlego delajo; ljudje morajo z nerazumljivimi nemškimi pismami okoli hoditi in tolmače iskati, kateri jim naj pisane skrivnosti razodevajo. Posebno pa notarju ne diši slovenščina. Le redko kdaj naredi kako slovensko pismo, če ga stranke k temu prisilijo, navadno pa je vse od njega nemško. Ljudje bi naj zahtevali, da notar slovenski piše, slovenske zapuščinske razprave dela, da vsak doma lahko svoje pisme bere; če pa nebi hotel slovenski pisati, pa naj odidejo, saj je več notarjev in odvetnikov; če bodo ljudje tako storili, bo se hitro slovenščine privadil. Ravno tako bi se naj tudi na sodnji in pri odvetniku zahtevalo slovensko uradovanje. Uradi so za to, da ljudem pomagajo, ne pa da ljudem nerazumljive pisme pošiljajo.

Iz Ljutomera nam pišejo: Šolska tombola, katera se je vršila po vsakoletni navadi na dan sv. Treh kraljev, se je prav dobro obnesla. Gostilniški prostori g. Vaupotiča so se za ta večer skazali premajhni. Ker se je za nakupovanje dobitkov nabralo 59 K 70 h in je bilo 42 dobitkov darovanih, imeli so prireditelji tombole samo 40 K stroškov, tako da je preostalo čistega dohodka 196 K, kateri se je porabil za nakupovanje učenih sredstev, kakor knjig, zvezkov, pisalnih in risalnih potrebščin ubožnim otrokom Franc Jožefove šole. Vsem darovalcem denarnih prispevkov in dobitkov, kakor sploh vsem podpornikom te tombole pa izrekajo prireditelji v imenu ubogih otrok najiskrenejšo zahvalo s posebno prošnjo, da bi dosedanji podporniki in dobitniki ostali naši soli še nadalje blagohotno naklonjeni.

V Rajhenburgu bode v četrtek, dne 29. januarja 1903 nov veliki živinski sejem, h kojemu se vabijo vsi kupci in prodajalci.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 16 K — v, rži 14 K — v, ječmena 13 K 50 v, ovsu 14 K 40 v, koruze 14 K 40 v, prosa 15 K 40 v, ajde 17 K 40 v, fižole 20 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 80 vin., rži 7 K 20 vin., ječmena 7 K 25 vin.

Cerkvene stvari.

Iz Sv. Gore pri Gorici se nam javi, da se je na god sv. Antona Puščavnikarja postavil na ondodnem pokopališču lep nagroben spominek frančiškane o. Feliksu Podbregar. Pokojnik je več let neumorno deloval kot govornik v Nazaretu v Savinjski dolini. Za radovoljne doneske za spominek se najljubše zahvaljuje predstojništvo svetišča.

Duhovniške vesti. Č. g. Miroslav Horvat, mestni kapelan v Ptuj, je imenovan vikarjem istotam. Mestnim kapelanom v Ptuj je imenovan č. gosp. Ferdinand Pschunder, doslej kapelan v Grižah. Prestavljeni so č. gg. kapelani: Palir Jakob iz Selnice ob Dravi na Ptujsko goro, Ivan Lorbek iz Cirkove v Selnico ob Dravi, Melhijor Zorko iz Leskovca v Cirkove, Jožef Vodusek iz Rajhenburga v Št. Pavel pri Preboldu, Ivan Jelšnik iz Št. Martina pri Slov. gradu v Griže.

V frančiškanski cerkvi v Mariboru se bo vršila prihodnja nedeljo dne 25. t. m. cerkvena slovesnost Marije Matere milosti, v spomin, da se njena podoba, ki je sedaj na glavnem oltarju frančiškanske cerkve, časti že 156 let.

† Jurij Žmave. Pokop č. gosp. Jurija Žmavca se ni vršil v nedeljo, ampak v ponedeljek, dne 19. t. m. na Remšniku.

Društvena poročila.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: č. g. Martin Osenjak, župnik 10 K; č. g. Martin Medved, župnik, skupaj 100 K; nabralo se je pri odhodnici g. Al. Leskovarja v Črni gori pri Ptuj 18 K 2 v; Terezija Šalamun 1 K; Goth. Fermé, kaplan 10 K; Simon Wutt, c. kr. davkarski kontrolor 2 K; Fr. Pišek, kmet 5 K; Franc Hirti, župnik 4 K; iz zapuščine Dr. Muršec, Ciril-Metodovo društvo 20 K. Vsem darovalcem in darovalkam kličemo v imenu revnih dijakov: Bog plati!

Strelske večere priredita »Slovanska čitalnica« in »Športno društvo« v Mariboru tudi letos. Prvi večer je v torek 27. t. m. Vabijo se vsi udi in prijatelji teh lanskih strelskih večerov.

Desetletnica gasiln. društva pri Sv. Križu na Murskem polju. Dne 26. majnika 1892 je visoko ces. kr. namestništvo v Gradcu ustanovitev prostovoljnega gasilnega društva v Križevcih dovolilo in pravila potrdilo. Vsled tega se je tudi dne 12. junija 1892 v Križevcih ustanovilo gasilno društvo za občine Križevci, Boreci, Iljaševci, Ključarovi, Logarovi, Staraves in Grlava. Ker pa so že leta 1893 pridružene občine odstopile od križevskega gasilnega društva in postale samostalne, obhaja zdaj gasilno društvo v Križevcih desetletnico svojega obstanka in se pri tem spominja vseh dobrotnikov, kateri so temu društvu za njegov obstanek s svojimi darovi kaj pripomogli. Ker je bilo omenjeno društvo zavoljo odstopa navedenih občin s precej izdatnimi stroški prizadeto zavoljo društvenih potrebščin, se je društvo moralno večkrat obračati s prošnjo do svojih sosednih občin in tudi do drugih dobrotnikov. Zato pa vsa čast in hvala gosp. Ozvaldu

Hönigmann, trgovcu v Križevcih, ker je že on od začetka in tudi vsakokrat, kadarkoli je bilo potreba, društvu izdatno pomagal in ga podpiral, za kar se mu izreka prisrčen: Bog plati! — Društvo se tudi spominja naših vrlih dobrotnikov, gospodov Ljutomeržanov, kateri so s svojimi prispevki za društvene namene, posebno pa za gasilno društvo veliko storili in žrtvovali. Zato hvala jim! — Srčna radost prešine prsa vsakemu domoljubu, ko gleda, kako se čim dalje bolje razširja med rojaki našimi zavest, od kar so nastala med nami razna društva. Vse to je zvršila v kratkem času silna moč društev, ki nam je vzbudila ljubezen do mile naše domovine. Zatorej nas mora to vspodbujati, da se držimo zvesto in vztrajno našega delovanja v naših društvih ter si prizadevati, da se skazemo hvaležni pri vsaki priložnosti, kadarkoli je treba; v to pomoz Bog! — J. R.

Gornja Radgona. »Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni« izvolilo si je za tekoče l. 1903 sledeči odbor: G. Oton Ploj, c. kr. notar v Gornji Radgoni, predsednik, č. g. Jos. Lončarič, kapelan pri Sv. Petru v Gornji Radg., podpredsednik, g. Janko Čirič, organist v Gor. Radg., tajnik, g. Jan. Pelcl, veleposestnik v Policah, blagajnik, g. Leop. Zemljič, posestnik v Črešnjevcih, knjižničar, g. Fr. Horvat, slikar v Gor. Radg., odbornik, g. Vekoslav Mauko, slik. pomočnik v Policah in g. Fr. Wolf, mladenič v Policah, namestnik. — Novi odbor je sklenil, da priredi dne 15. februarja t. l. veselico z gledališko igro, tamburanjem in petjem ter s šaljivimi prizori. Prosimo torej vrle sosede, naj blagovolijo pohiteti v našo sredino omenjenega dne. Na svidenje!

Posojilnica v Križevcih je veljavno spremenila § 4 pravil, ki se glasi zanjprej tako-le: V zadrugo se jemljejo osebe, prebivajoče v župnijah Sv. Križ, Veržej, Mala Nedelja, Sv. Jurij na Ščavnici in Kapela, ki se morajo vezati s pogodbami. Kdor želi vstopiti, mora se oglašiti pri načelnstvu, katero dovoljuje ali pa odreka vstop. A prejem zadružnika zadobi šele tedaj pravno moč, kadar je podpisal pismeno izjavo, da vstopi v zadrugo, vplačal določeni delež ter se vpisal v imenik zadružnikov. — Gori imenovana posojilnica obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %. Posojila obrestuje po 5 1/2 %. Uradne dneve ima vsako nedeljo ob 8. uri predpoldan, izjemno le popoldan ob 2. uri. Načelstvo boče pri sprejemanju novih članov postopalo prav previdno, sprejemali se bodo taki člani, ki so vpoštrevani kot marljivi, pridni in pošteni gospodarji, naj si tudi imajo malo premoženja; ne pa take, kateri so na glasu kot pijanci, pretepači in zadolženi ter slabi gospodarji. Taki bi le delali prej ali slej zgago in sramoto, tako, da bi se jih moralo izključiti iz zadruge. Nima nič pa tudi ne razume nikakoršne kreditne vrednosti. Ni nam mogoče predložiti v celotnem obsegu vse ono grozno zlo, katero nam je povzročil nesmiselni gospodarski liberalizem. Prihodnje generacije šele bodo občutile smrtni udarec. A vendar čutimo živo in s strahom opazujemo sedanjo bedo, žrtve kapitalizma v delavstvu. Eminentni družabni delavec pa je kmetovalec. Nadvlada nenasitega mamona, kapitalizma, je najhuje vdarila kmetovalca, a ne samo vdarila, temveč že ubila. V moralnem oziru dosega posojilnica svoj namen s tem, da vzbuja in neguje v ljudstvu veselje do varčevanja, zapreka lahkomišelnosti zadolževanje; ustvarja s tem, da spaja v sebi posameznike v skupnost, neko svobodo, družabno neodvisno celoto, katera si je svesta svojega ponosa, skrb za občni blagor in krščansko medsebojno ljubezen po reku: »Jeden za vse in vsi za jednega!« — Anton Slavič, načelnik.

Dobrna pri Celju. Že dolgo ni bilo ničesar slišati iz Dobrne. — Morebiti se je komu zdelo, da se je ohladila topla voda dobrnskih toplic, in da so se že njo vred ohladila tudi narodno čuteča srca dobrnskih Slovencev. Nikakor ne! Voda izvira še vedno

enako topla, narodna srca so postala celo toplejša, kar je pokazal zadnji občni zbor »Bralnega društva«. To bi morali biti navzoči in videti s kakim veseljem se je poslušalo poročilo odborovo v uspešnem in plodovitem delovanju društva o lanskem letu. — Bilo je pa tudi res veliko, kar je storilo društvo v povzdigo omike, v izobrazbo in zabavo. Ravno lansko leto je imelo društvo polne roke dela, da je zmagovalo vse, kar ga je doletelo, ali kar je začelo samo. V začetku leta bilo je brez svojih prostorov, a sedaj ima čitalnico, da je je veselo. Postavilo si je lasten gledališki oder, izučilo si domače igralce, pomnožilo in uredilo si knjižnico, katera se prav pridno rabi. Izposodilo se je 845 knjig leposlovne in podučne vsebine ter nebroj časnikov. Najveselejše v celem poročilo je pa bilo gotovo to, da ste se lansko leto ustanovile »Zveza mladeničev« in »Zveza deklet«. Od tistega trenutka je tudi v društvu vse drugačno življenje in gibanje. Tudi ustanovna slavnost »Zvez« je bila najslajnejša v preteklem letu. — Odbor je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da je povzdignil društvo, in reči se mora, da je imel spretne roke, da se mu je vselej posrečilo združiti s poukom zabavo in narobe. Da se bo to v prihodnje še lažje doseglo, prenaradila so se društvena pravila, v kolikor je bilo potrebno, da društvo dobi sicer pod starim imenom popolnoma izobraževalni značaj. Z občnim zborom združilo se je tudi podučno predavanje o vinogradništvu in kletarstvu. Odbor je naprosil g. Iv. Belé, potovalnega učitelja iz Maribora, kateri se je prošnji prijazno odzval, ter poljudno in zanimivo govoril o omenjenih predmetih. Navzoči so z vidnim zanimanjem poslušali podučljiva izvajanja. Dal Bog, da bi se ravnali po njih. — Kakor vidimo iz vsega, bralno društvo si vestno in resno prizadeva, da izvršuje svoj namem, da služi poduku in zabavi svojih udov. Upamo, da mu tudi v tekočem letu udje ostanejo zvesti, posebno pa mladina, katera je lansko leto društvo tako krepko vzdignila na kvišku. — Vedno naprej!

Kmetško bralno in gospodarsko društvo v Jurovcih blizu Ptuj imelo je dne 11. pros. t. l. v prostorih g. Rižnarja občni zbor. Zborovanje je vodil predsednik Franc Habjanič. Mlado društvo lepo napreduje. Razun listov imajo društveniki tudi trijer (čistilnik) in eno brano za travnike na razpolago. Ker bi si društvo teh strojev ne bilo moglo iz svojih dohodkov nakupiti, so društvu pomagali z denarjem dobri prijatelji. Društveniki so oba stroja hvalili in so jih prav veseli. Korist obih vedno bolj spoznavajo. Travniki so se začeli gnojiti z žlindro, katere se v občini porabi že do 2 jezer metercentov. To je že lep napredek. Zeleti le je, da se zaslužek strojev zbira in hrani, da se morejo novi stroji nakupiti, ko sedanji doslužijo! — Po občnem zboru je bila veselica v prostorih g. Gomilšek. Tu so nastopili vrli tamburaši iz Hajdine pod vodstvom g. Pogrujc. S tamburanjem in petjem so nam napravili prijetno zabavo, da jim je od vseh strani donelo priznanje in zahvala! Tudi domači fantje so zapeli zunaj nekatere pesmi. Vidi se, da imajo veselje do petja, pa nihče jih ne mara podučevati! Gospodje učitelji od Sv. Vida! Ali pri vas ni najti celo nič požrtvovalnosti? — Bralno in gospodarsko društvo pa naj napreduje, število udov naj vedno raste! Dobri gospodarji bodo tudi dobri in značajni Slovenci, česar nam je treba!

Iz drugih krajev.

Zver v vojaški uniformi. V Regensburgu je bila te dni razprava proti podčastniku Grossu, ki je grdo ravnal z vojakom Pröwe-om. Ta je prosil, da bi smel za eno noč iz vojašnice. Ker pa mu niso dovolili, izšel je brez dovoljenja. Naslednjega dne ga je dal podčastnik po vojaki grozno izšibati.

Potem je vojake zapodil ven in je velel siromaku, naj se sleče do golega. Ta ni hotel. Na to ga je začel podčastnik mahati s sabljo. Sedaj se je udal siromak. Kaj se je godilo potem, o tem ne govore novine, ker pravijo, da ni za javnost. Podčastnik je dobil leto in pol ječe — vojak pa je zgubil svoje zdravje in ni več sposoben za službo. To pa se ni dogodilo med Culukafri, ampak v — Nemčiji, kjer razpečavajo najdebelejo omiko na debelo in na drobno.

Koliko se porabi sladkorja? Na leto se porabi na Kranjskem povprečno 36.012 metriških stotov sladkorja, na posameznega prebivalca torej pride 7084 kg. — Na Koroškem se porabi sladkorja na leto 45.248 meterskih stotov, na posameznega prebivalca torej pride 12318 kg. — Na Štajerskem se porabi sladkorja 124.844 meterskih stotov na leto, na posameznika pride 9207 kg. — Na Primorskem in v Dalmaciji se porabi sladkorja 112.342 meterskih stotov na leto, na posameznika pride 8342 kg.

Ruske kmetice. Kadar se govori o Rusih, Nemce kar mrzi, ker si mislijo, da so navadni Rusi neizobraženi, celo na pol divji. Da nimajo pravega pojma o Rusih, kaže časniška vest, da v mali vasi Nikolskoje Ribinskega okraja vsa uradna občinska opravila opravljajo kmetice, in sicer županova žena in žene občinskih svetovalcev točno in natančno. Njihovi možje imajo veliko opravka v Petrogradu in v Moskvi, in jih ni doma skoraj celo leto. Kmetice prihajajo redno k sejам in sklepajo modro in vestno.

Nič ni več naravnega. Nekdaj so bile štiri muhe. Zbudile so se zjutraj zgodaj in so bile lačne. Prva je skočila hitro na sladko omako. Ali precej je dobila vnetje v črevih in je takoj poginila. Omaka je bila umetno barvana z anelinom. Druga muha se je spravila na moko, ali kmalo je crknila. V moki je bilo preveč galuna. Tretja je bila prav žejna in je šla na posodo polno mleka. Gorje ji. Mleko je bilo barvano z apnom in muha je poginila v groznih mukah. Četrta muha, ki je vse to gledala, je videla, da ne more več na svetu živeti in je obupala. Vrgla se je torej na ostrupljen mušji papir, ki je bil nastavljen za muhe. Ali glej ga skrata! Na papirju se je počutila četrta muha prav dobro, tako da so ji na novo oživele vse moči in da jej je izginil ves obup. Tudi ostrupljen mušji papir ni bil pravi!

Kaj se pripoveduje o ženskah. Mnogo je na svetu ljudij, ki so z ženskami jako uljudni. Zakaj? Čujte, kaj pravijo! »Ženske zamolče samo to, česar ne znajo. — Ženska, dasi majhna, je zvitejša od vruga. — Kdor se oženi, mora imeti dvoje možganov. — Ženska in luna: danes svitla, jutri temna. — Kdor ima ženo, ima bridkost. — Dolgi lasje kratka pamet. — Kdor ima mater, ne sme jokati. — Mati: mučenica. — Katera ima jamico na licih, vdobi moža tudi brez dote. — Kakoršno hočeš rodbino, tako si vzemi ženo. — Dobra žena je vredna krone. — Kdor ženo pretepa, tepe vso hišo. — Pokaži mi ženo in povem ti, kdo je njen mož. — Nališpani ženi obrni hrbet. — Lepo odičena soba: modra žena. — Ne sodi ženskih in platna pri sveči. — Dobra žena naredi dobrega moža.

Veliki ruski knez — katolik? Veliki ruski knez Pavel se mudi sedaj v Rimu. Nekateri listi poročajo, da namerava prestopiti h katoličanstvu.

Najspretnjša žepna tatica na svetu. Iz Moskve poročajo: Vsled ovadbe nekega visokega častnika, kateremu je bilo mej vožnjo iz Petrogradu ukradenih 17.000 rubljev, je policija na tukajšnjem centralnem kolidvoru aretirala izredno elegantno in krasno damo, ki je potnikom dejala, da je kneginja Četverdinska, katero je pa policijski komisar na podlagi fotografij spoznal za nenavadno elegantno žepno tatico Leokadijo Kral, rojeno Varšavko. Leokadija Kral je vedno na

potovanju, vozi se samo v kurirnih vlakih v prvem razredu in se vedno predstavlja za visoko aristokratko. S svojo lepoto omami mnogo moških sre. Njena spretnost pri žepnih tatvinah je nepopisna. Evropska policija jo pozna kot najspretnjšo žepno tatico, kar jih je sedaj na svetu. Dolgo časa je ni policija mogla dobiti v pest. Ko je krasna Leokadija Kral videla, da ne more več policiji uiti, se je v preiskovalnem zaporu obesila.

Petrolej kot pijača. Zdravniška družba v Parizu je razglasila, da je treba sredstev proti popivanju petroleja, ki dan na dan raste. Izpočetka se je mislilo, da se je razširila ta navada zaradi davka na alkohol, toda dognalo se je, da je ta navada vladala že preje po nekaterih krajih in se je hitro razširila. Človek, ki je udan petroleju, ni surov, kakor žganjar, ampak nekako slabe volje in nezadovoljen. Zdravniki trdijo, da je petrolej enako škodljiva pijača, kakor žganje.

Papiga kot — tajen policist. V nekem skladišču blaga v Odesi se je pripetil te dni ta-le zabaven prizor: V skladišče je došla neka jako odlično oblečena dama, da bi si kupila šal. Po dolgem pogajanju je menila, da je cena previsoka in je hotela zapustiti skladišče. V tem hipu je vstopil neki mož, ki je nosil seboj papigo v kletki. Papiga je takoj začela kričati: »Držite tatu!« Dama se je tako prestrašila, da je padel od nje dragocen šal, katerega je bila skrila pod svoj plašč. Prijeli so jo in dali zapreti. Seveda je papiga le čisto slučajno izrekla one besede. Saj družih ni znala.

Mišje gnezdo v klobuku. Te dni peljal se je v Newarku policijski stražnik Brown na pouličnem vozu, kjer je bil edini popotnik moškega spola izmed dvajsetih oseb. Na nekem uličnem vogalu vstopila je še ena ženska v voz ter se vsedla na prazen prostor. V kratkem začela je pa z glavo vihteti in zmajevati in poleg tega napravila je strahovito obličje. Kar hipoma je glasno zavpila, potegnila klobuk z glave in ga vrgla na tla. Večina sopotovalk pričela je ob enem upiti, da je bilo groza ter je poskakala na sedeže. Iz klobuka skočile so tri mlade miške in v vozu bežale naokrog iskaje izhoda. Stražnik je poklical sprevednika in skupno sta pobila nevarno zverino. »Miši morale so si gotovo gnezdo napraviti v mojem klobuku, ko je v omari ležal«, dejala je gospa z modnim klobukom. »Ali čemu ste tako majali z glavom?« vpraša jo policaj. »Miši so tekale na okrog po vžitku klobuka«, odgovori groze tresoč se ženska.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Kakor so žitne rastline za dušec, zlasti za čilisoliter hvaležne, tako malo je treba te redilne snovi, metuljnicam. Tem sta bolj potrebna fosforova kislina in pa kalij. Le na zemlji, ki ima zelo malo dušca, je umestno, da se včasih tem-le z nekoliko čilisolitrom (kakih 50 kg na oral) pognoji, namreč da shajajo tako dolgo, da se okrepijo ter dušec iz zraka nabirajo.

Druge krmske rastline razun metuljnic tako n. pr. goršica, koruza, ki služi za zeleno

krmo, goršica itd. so pa zelo hvaležne za dušec.

Gomoljnice kot n. pr. krompir, prenašajo in plačujejo večje množine dušca. Pa prepozno se ne sme s tem gnojiti, ker bi se sicer precej zavleklo zorenje. Pesa, ki služi za krmo, še največ dušca prenaša. Hmelju pa ni dobro preveč z dušcem gnojiti, ker tedaj presurov postane. Isto velja o rastlinah, ki dajejo predivo. Po močnem gnojenju z dušcem postane namreč vse nekako bolj bohotno puhlo.

Sadno drevje je tudi jako hvaležno za dušec. Dušec napravi veliko temno listje, ki za more več novih snovi napravljati. Enostransko močno gnojenje z dušcem je pa tudi zelo nevarno. Posebno gnojenje drevju z dušcem pozno po leti je slabo. Drevje postane pohotno, nekako bolj puhlo in vodenost ter vsled tega rado pozebe. Isto velja o trsu, ki tudi ne zamore brez dušca vspevati, kateremu pa tudi enostransko gnojenje, zlasti preveč, enako škoduje. Tem rastlinam daje se pa dušec skoro bolje v drugi bolj stalni obliki n. pr. v žveplenokislem amonijaku, ali celo v organizovani obliki n. pr. odpadkih od volne, roženih opilkih itd. Take tvarine pa najbolje da se pred porabo kompostirajo. Kar se pa tiče množine dušca, s katerim se gnoji, to so poskusi pokazali, da je n. pr. navadno primerno 16 kg pušca za oral. Sicer pa naj vsaki poskusi, do katere meje se mu dušec še splača.

b) Fosforova kislina.

Gnojenje s fosforovo kislino je skoro za vse zemlje umestno. Le nekatere zemlje, v katerih se nahaja mnogo neke rudnine vianit po imenu, če je ta v njih dobro razdeljen, je ravno ne potrebujejo. Takih zemelj je pa pri nas malo. Večinoma manjka našim zemljam fosforove kisline. Dobro je torej, da gnojimo do gotove meje močno s fosforovo kislino, da takorekoč zemljo žnjo napojimo, dokler da najvišje dohodke. Od tedaj podajamo pa le toliko fosforove kisline, kolikor je vsako leto odvezamemo v pridelkih. Vse rastline to velevažno redilno snov potrebujejo, kar se pa tiče njih hvaležnosti za njo, je pa ta različna.

Na žito vpliva fosforova kislina nasprotno kakor dušec, ona pospešuje namreč zorenje in razvijanje zrna. Vendar pa žitne rastline ne plačujejo vedno gnojenje s fosforovo kislino in sicer iste, ki imajo manj časa za rast slabeje kot iste, ki imajo več časa n. pr. jarine slabeje nego ozimina in med jarino ječmen slabeje kot oves. Vsekako je pa potrebna dovoljna množina fosforove kisline v zemlji, da pride dušec do popolne veljave. Zato je pa najbolje, da se v kolobarju rastlinam, ki bolj pozele fosforovo kislino, s to gnoji močneje, da pride potem prihodnjim bolj v korist. Tako se bode gnojilo s fosforovo kislino bolj metuljnicam in sploh rastlinam, ki rabijo dalj časa za rast. Navadno se obnese gnojenje z okoli 25 kg fosforove kisline na oral. Bolj raztopna fosforova kislina n. pr. v superfosfatu bolje vpliva nego težje raztopna n. pr. v Tomaževi moki.

(Dalje.)

Loterijske številke

Gradec 17. januarja: 74, 33, 46, 24, 34.

Dunaj 17. januarja: 31, 87, 84, 64, 26.

Društvena naznanila.

Dne 24. januarja: »Narodne čitalnice v Ptuj« plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer.
» 25. » »Bralnega društva v Veržetu« občni zbor po večernicah.
» » »Bral. društva v Kostivnici« občni zbor po večernicah.
» » »Bralnega društva pri Sv. Marjeti niže Ptuja« v bralni sobi občni zbor. Začetek ob 3. uri popoldne.
» » »Šolska veselica z deklaracijami in igrami združena z obdarovanjem ubogih šolskih otrok.
» » »Čitalnice« v Jarenini občni zbor in »Mladenške zveze« poročilo l. 1903 in srečolov po večernicah v prostorih »Čitalnice«.
» » »Kmet. bral. društva v Slivnici« zborovanje ob polu 9. uri dopol. Govori tudi c. kr. vinarski pristav g. Zabavnik iz Gradca o vinogradstvu.
Dne 3. februarja: »Kmetijske zadruga v Jarenini« občni zbor v prostorih »Čitalnice«. Začetek po službi božji.